

Raadsvoorstel

Embargo tot donderdag 8 oktober 09.00u.

Onderwerp **Cultuurnota Kunst en cultuur voor iedereen 2021-2024**
Steller/telnr. Tommy Voortman/ 6712 Bijlagen 6

Classificatie	Openbaar ☐ Vertrouwelijk	
Portefeuillehouder	Paul de Rook	Raadscommissie
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☒ Maand 11 Jaar 2020 LTA nee: ☐ Niet op LTA	

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit

de cultuurnota Kunst en Cultuur voor iedereen 2021-2024 vast te stellen.

Samenvatting

In de cultuurnota 2021-2024 vertellen we op welke wijze we uitvoering geven aan ons cultuurbeleid in de periode 2021-2024. Dit is een concretisering van de ambities en strategieën die, in nauwe samenwerking met de Provincie Groningen, zijn vastgesteld in de kadernota Kunst en cultuur voor iedereen 2021-2028. Dit doen we aan de hand van de volgende vier strategieën:

1. Samenleven met cultuur
2. Overall cultuur
3. Ruim baan voor talent en vernieuwing
4. Een sterke basis

De subsidiebesluiten in deze cultuurnota zijn genomen op basis van het advies van de Kunstraad Groningen, getiteld 'Op steviger grond'. Ook zijn hierin de laatste ontwikkelingen meegenomen, onder meer ten aanzien van de subsidiebesluiten voor de BIS en de landelijke cultuurfondsen.

B&W-besluit d.d.: 6 oktober 2020

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Net als de provincie en het Rijk leggen we het cultuurbeleid voor een periode van vier jaar vast in onze cultuurnota. In onze kadernota Kunst en cultuur voor iedereen 2021-2028 hebben we voor een periode van acht jaar aangegeven wat we als gemeente willen bereiken op het gebied van kunst en cultuur. Deze cultuurnota is de eerste van twee opeenvolgende uitvoeringsprogramma's waarin we concretiseren hoe we invulling geven aan de ambities en strategieën.

Naar aanleiding van de kadernota hebben instellingen een plan en een subsidieaanvraag ingediend. Wij vroegen de Kunstraad Groningen op basis van onze criteria en doelstellingen over alle aanvragen te adviseren. In juni van dit jaar bracht de Kunstraad Groningen haar adviesrapport 'Op steviger grond' uit. Instellingen konden op hun advies reageren, dit heeft voor de Kunstraad in geen geval een ander eindoordeel of bijgesteld geadviseerd subsidiebedrag geleid. In nauwe samenwerking met de provincie Groningen zijn op basis van dit advies voorgenomen subsidiebesluiten opgesteld.

Kader

In onze kadernota Kunst en cultuur voor iedereen hebben we ons beleidskader voor de periode 2021-2028 geformuleerd. De ambities uit het coalitieakkoord 2019-2022 worden in deze cultuurnota verder uitgewerkt. Voor het in stand houden van onze culturele infrastructuur en het behalen van onze beleidsdoelstellingen zijn we mede afhankelijk van de provincie Groningen en het Rijk. Ook werken we samen met de andere noordelijke overheden in 'We the North'. Met provincie en Rijk proberen we de administratieve druk voor de instellingen te verlichten door in de besluitvorming samen op te trekken. Met de provincie Groningen trekken we inhoudelijk samen op, zodat we elkaars culturele ambities kunnen aanvullen en versterken.

Argumenten en afwegingen

1. Coronavirus en sterke basis

Midden in het adviestraject van de Kunstraad Groningen brak de coronacrisis uit, met alle gevolgen van dien. Deze raakte de culturele sector ongekend hard: theaters, podia en musea sloten de deuren, voorstellingen werden uitgesteld, opdrachten voor culturele ondernemers vielen weg en makers moesten hun plannen vaak stopzetten. Wij hebben de culturele sector ondersteund met een gemeentelijk steunpakket voor 2020, deels met cofinanciering van het Rijk. Nog altijd is de situatie onzeker: wanneer mogen welke activiteiten weer doorgang vinden en voor hoeveel publiek? Wij verwachten ook in 2021 extra ondersteuning te moeten bieden aan de culturele sector.

Samen met de provincie en de Kunstraad hebben we besloten het cultuurnotaproces voort te zetten. Dit omdat de sector vooral behoefte heeft aan duidelijkheid en een solide basis waarop zij voort kan bouwen. De plannen zijn door de Kunstraad beoordeeld zoals ingediend. Naar aanleiding van de subsidiebesluiten gaan we met de gesubsidieerde instellingen in gesprek hoe zij hun plannen aanpassen aan de nieuwe context. Zo kunnen we deze toch al kwetsbare sector de best mogelijke ondersteuning bieden, waarbij we ook aandacht hebben voor goede arbeidsomstandigheden via de Fair Practice Code.

2. Cultuurpijlers

In de huidige cultuurperiode zijn de cultuurpijlers geïntroduceerd, instellingen die een voortrekkersrol innemen in het Groninger culturele veld. In de kadernota is reeds besloten de huidige pijlers te continueren en voor de volledige periode van acht jaar zekerheid te bieden van subsidie. We wijzen twee nieuwe gemeentelijke pijlers aan. Op basis van de ingediende plannen en ontwikkelingen in het veld is gekozen de opdracht van het Groninger Museum aan te passen, zij worden cultuurpijler erfgoed en musea in plaats van beeldende kunst. Het Centrum voor Beeldende Kunst neemt deze rol over als gemeentelijke cultuurpijler. Het Grand Theatre wijzen we aan als gemeentelijke cultuurpijler talentontwikkeling podiumkunsten.

3. Tweejarige regeling Bewezen talent

De Kunstraad signaleert dat er, mede vanwege het beschikbare budget, onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor vernieuwing en ondersteuning van beginnend talent vanuit de cultuurnota. Hiermee dreigt een segment aanvragers tussen wal en schip te vallen. Daarom introduceren wij een nieuwe regeling Bewezen talent, waar talentvolle makers aanspraak op kunnen maken voor een tweearig ondersteuningstraject. Door deze regeling beter aan te laten sluiten op andere instrumenten als stipendia, ondersteuning in huisvesting en eenmalige opdrachten bieden we talent in onze gemeente volop mogelijkheden zich verder te ontwikkelen in hun beroepspraktijk.

4. We verlagen (financiële) drempels voor cultuurdeelname en bezoek

De gemeenteraad heeft tijdens het vaststellen van de kadernota in oktober 2019 bij motie aangegeven het belangrijk te vinden dat er minder financiële drempels zijn voor deelname aan cultuur. Veel cultureel aanbod is al gratis of bijna gratis toegankelijk. We hebben onderzoek gedaan naar wat instellingen nu al doen voor minima. We zien dat meer dan de helft van de instellingen rekening houdt met de betaalbaarheid van het aanbod. Er wordt veelal samenwerkt met de Stadjerspas, met Quiet Groningen via Geef een Toegift of met de Voedselbank. Via de Stadjerspas kunnen instellingen zich melden met gratis aanbod of aanbod met gereduceerd tarief. SPOT is een van de instellingen die kaarten aanbiedt via de Stadjerspas. Noorderzon biedt jaarlijks in samenwerking met de Voedselbank 150 gezinnen de mogelijkheid het festival te bezoeken. Noorderzon, Grand Theatre en Eurosonic Noorderslag werken met Geef een Toegift. Dit is een landelijk initiatief van de podiumkunsten, waarbij degene die een kaartje koopt ook de mogelijkheid wordt geboden een kaartje te kopen voor iemand met een krappe beurs. We gaan actief in gesprek met de instellingen die nog geen beleid hebben voor minima en vragen hen bovenstaande of andere opties te overwegen.

5. Argumentatie bij het afwijken van het Kunstraad advies

Bij het opstellen van onze subsidiebesluiten is het advies van de Kunstraad het uitgangspunt geweest. Wij volgen dit advies zoveel mogelijk. Indien wij hiervan afwijken doen wij dat goed onderbouwd. Per instelling staat de onderbouwing van het voorgestelde subsidiebesluit in de cultuurnota. De belangrijkste redenen om in specifieke gevallen af te wijken van het advies van de Kunstraad zijn de volgende:

A. Minimaal noodzakelijke subsidie

Vanuit het controleren van de bedrijfsvoering van instellingen de afgelopen jaren voorzien we dat er een hogere bijdrage noodzakelijk is dan door de Kunstraad is geadviseerd om de bedrijfsvoering solide te kunnen vormgeven. Anders gezegd: met een lager bedrag zouden deze instellingen (ook zonder coronaschade) binnen een aantal jaren omvallen. Ook dit is een van de randvoorwaarden voor fair practice. Het gaat hier om het Museum aan de A, GRID, de Synagoge, Noordwoord en Simplon.

B. Klassieke muzieksector

In het advies van de Kunstraad dreigde de infrastructuur voor klassieke muziek naast het Noord Nederlands Orkest te verdwijnen. Gezien de positie van Groningen als conservatoriumstad, het daarmee samenhangende belang van talentontwikkeling en de keten rondom het NNO, hebben we besloten de subsidie Haydn Jeugd Strijk Orkest en het Peter de Grote Festival te behouden. De geringe inbedding in de lokale infrastructuur en de onvoldoende onderbouwde noodzaak voor gemeentelijke ondersteuning voor het landelijk gesubsidieerde Prinses Christina Concours leiden ertoe dat we deze aanvraag toch afwijzen. In overleg met de provincie stelt de gemeente het totale benodigde bedrag beschikbaar om HJSO en Peter de Grote Festival te kunnen ondersteunen. De provincie stelt een fonds beschikbaar ter ondersteuning van de klassieke muzieksector in de volle breedte.

C. Hervreiding gemeentelijke en provinciale bijdragen

We hebben in overleg met de provincie besloten om de bedragen toe te kennen zoals geadviseerd, maar te kiezen voor een andere verdeling tussen gemeente en provincie. Dit geldt bijvoorbeeld voor VRIJDAG en Noordpool Orkest.

D. Instellingen die in de BIS komen handhaven wij op hetzelfde niveau

De Kunstraad heeft geadviseerd om een aantal landelijk gefinancierde instellingen te belonen met een hoger subsidiebedrag. Dit onder andere om het belang van deze instellingen voor Groningen tot uitdrukking te brengen. In de nieuwe cultuurnotaperiode maken het NNO, Noorderzon, Het Houten Huis, het NNT, Club Guy&Roni en het Grand Theatre (weer) onderdeel uit van de landelijke BIS en Eurosonic Noorderslag uiteindelijk ook. Wij kiezen ervoor om de bijdragen aan deze instellingen te handhaven op het niveau van de huidige bijdrage. Een kleine ophoging maakt voor deze instellingen weinig verschil, terwijl deze bijdrage voor een aantal kleinere instellingen een veel grotere impact heeft.

De voorgenomen subsidiebesluiten zijn het resultaat van nauw overleg en langdurige afstemming met de provincie. Hierdoor kunnen we onze middelen zo effectief mogelijk inzetten, wat uiteindelijk ten goede komt aan de sector.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Een groot aantal instellingen in de gemeente worden gesubsidieerd door meerdere overheden. De provinciale en gemeentelijke beleidsdoelstellingen en criteria hebben we op elkaar afgestemd waardoor we in staat waren om één gezamenlijke procedure in te richten. Hierdoor hebben we de regeldruk voor instellingen kunnen beperken.

In het cultuurbeleid hebben wij bij veel activiteiten een belangrijke rol in het faciliteren en ondersteunen van de infrastructuur, of in het initiëren en regisseren van nieuwe initiatieven. Het behalen van onze doelen is alleen mogelijk door de betrokkenheid en grote inzet van het culturele veld. Voor de invulling van onze strategieën hebben we dan ook overlegd met instellingen, verenigingen en andere betrokkenen. Vanuit het cultuurbeleid zorgen we voor een goede aansluiting bij ontwikkelingen in het sociaal, ruimtelijk en economische domein. Hierbij hebben we niet alleen de instellingen gevraagd om de thema's sectoroverstijgend te benaderen, maar is waar mogelijk ook gekozen voor een integrale aanpak vanuit de gemeente. Tot slot zijn de voorgestelde besluiten ook in overeenkomst met de Bestuursvereenkomst Haren en Ten Boer.

Financiële consequenties

In de cultuurnota verdelen we voor de periode 2021-2024 jaarlijks twee budgetten: het meerjarige subsidiebudget en de intensiveringsmiddelen. Voor de meerjarige ondersteuning van de instellingen is er in totaal 29,83 miljoen euro beschikbaar. De Kunstraad heeft over 10,475 miljoen euro (prijsniveau 2020) geadviseerd. De overige middelen zijn bestemd voor SPOT, Forum en CBK. Zij hebben een meerjarenplan ingediend waarover de Kunstraad enkel een inhoudelijk advies heeft gegeven. De bijdragen aan de instellingen bekijken we in samenhang met de provinciale bijdrage en stemmen we op elkaar af. Ook de rijksbijdragen via de BIS en de landelijke fondsen vormen een belangrijk onderdeel van de financiering van de regionale culturele infrastructuur. In de opdracht van de BIS, en een aantal landelijke fondsen, is inbedding van de gesubsidieerde activiteiten in de regionale infrastructuur een voorwaarde. De toekenning van deze middelen is zowel een financiële bijdrage aan de instelling als een bijdrage aan de versterking van de regionale culturele infrastructuur.

Het aan de Kunstraad meegegeven budget van 10,7 miljoen was gebaseerd op de aangevraagde middelen 2020 plus het verwachte accres over 2021. Omdat de provincie in haar opdracht geen accres heeft meegegeven aan de Kunstraad, heeft de Kunstraad besloten om ook het gemeentelijke budget zonder accres te verdelen over de aanvragen. In de uiteindelijke subsidiebesluiten wordt het accres alsnog aan de instellingen verstrekt.

De nu voorliggende besluiten passen binnen het financiële kader van de begroting 2021. De besluiten liggen exclusief accres zo'n 130.000 euro hoger dan het budget dat aan de Kunstraad is meegegeven. Bij de begroting 2021 is gebleken dat er vrijval ontstaat tussen het budgettaire kader en de bedragen die zijn aangevraagd door instellingen waarover de Kunstraad niet adviseert. Deze 130.000 euro kan hieruit worden bekostigd. De voorliggende besluiten leiden tot een kleine verschuiving in de verdeling van de budgetten tussen de deelprogramma's 6.1 en 6.2.

Daarnaast is er jaarlijks 750 duizend euro intensiveringsmiddelen beschikbaar gesteld voor cultuur. In de komende cultuurnota periode willen we deze als volgt inzetten:

1. We continueren de bijdrage aan de regionale samenwerking en versterking van de regionale culturele infrastructuur. Dat doen we door een bijdrage van 100 duizend euro aan het programma We the North en 100 duizend euro aan de cultuurpijlers.
2. Voor het nieuwe talentontwikkelingsprogramma stellen we 200 duizend euro beschikbaar. Voor de ontwikkeling van de organisatie van het Museum aan de A is 125 duizend euro gereserveerd. Voor de hogere huurlasten van de Kunstwerf compenseren we de huurders met in totaal 125 duizend euro. Voor projecten waarin ook vanuit andere beleidsterreinen of andere financieringsbronnen wordt bijgedragen reserveren we 100 duizend euro.
3. In het coalitie akkoord was oorspronkelijk 300.000 beschikbaar gesteld voor broedplaatsen, financieringsmix en financiële knelpunten in de cultuurbegroting. Bij de begroting van 2020 is dit bedrag verminderd met 200.000 euro. De resterende 100.000 zetten we in voor de financieringsmix en broedplaatsen. De financiële knelpunten lossen we zoveel mogelijk op binnen de instellingsbudgetten.
4. Voor de in het coalitieakkoord gereserveerde 250.000 voor de huisvesting Vrijdag wordt dekking gezocht in de exploitatie van het project Grote Markt Oostzijde.

Naast de instellingsbudgetten zijn er nog middelen gereserveerd voor:

1. De amateurkunsten ondersteunen we met 150 duizend euro in de Basissubsidie Amateurkunst en 80 duizend euro die via de Plusregeling voor projecten beschikbaar gesteld wordt. Voor professionele projecten stellen we via het incidentenbudget 250 duizend euro beschikbaar.
2. Voor de uitvoering van het programma Cultuureducatie met kwaliteit is 183.000 gereserveerd als cofinanciering voor de middelen van provincie en Fonds Cultuurparticipatie.
3. De middelen voor de culturele activiteiten in Ten Boer en Haren blijven in de komende cultuurnotaperiode op het huidige niveau.

4. Voor gebiedsgerichte culturele activiteiten is 100 duizend gereserveerd. Hiermee wordt de uitrol van de cultuurhopper en de cultuurcoaches van Vrijdag in de Buurt in de wijken ondersteund.
5. Voor het erfgoed van Martini Beiaard en het orgelfonds worden respectievelijk 5 duizend en 20 duizend euro gereserveerd.

Overige consequenties

Zie mogelijke oplossingen en financieel kader.

Vervolg

De cultuurnota Kunst en cultuur voor iedereen 2021-2024 treedt per 1 januari 2021 in werking. In 2021 en verder zullen we verschillende onderwerpen verder uitwerken en agenderen voor de raad. In de cultuurnota is per strategie een korte agenda opgesteld wanneer de belangrijkste onderwerpen geagendeerd zullen worden.

Lange Termijn Agenda

November 2020

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.